SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 108. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 9, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 9-го ЧЕРВНЯ 1993. Ч. 108. РІК C.

ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я СВЯТІШОГО ПАТРІЯРХА МСТИСЛАВА I

Повернувшись з України у грудні 1992 року, Його Святість Патріярх Київський і всієї України і Первоієрарх УПЦеркви в ЗСА Мстислав I, після короткого перебування в осередку Церкви у Савт Бавнд Бруку, Н.Дж., поїхав на Різдвяні свята до своєї родини, яка мешкає у Ґримсбі, Онт., Канада, і там несподівано захворів. Недуга вимагала кількаденного лікування у місцевоу шпиталі. Вийшовши з лікарні, Святіший Патріярх, за порадою лікарів, залишився у своєї родини, яка до сьогодні ним постійно опікується.

Ми, нижче підписані архиєреї УПЦеркви в ЗСА, відвідали нашого улюбленого духовного батька і святителя і подали Йому встановлені Господом нашим Ісусом Христом Святі Таїнства.

Останніми днями стан здоров'я Патріярха став поважно складнішим. Не зважаючи на стан свого здоров'я, в центрі постійних молитов, думок і переживань Патріярха є ціла наша Українська.Православна Церква, її побожні діти — єпископи, священики, вірні і її духовний, пастирський і адміністративний розвиток.

Повідомивши вас про те, просимо всіх вірних нашої УПЦеркви в ЗСА і всіх христолюбних українців помолитися за духовне і тілесне здоров'я Святішого Патріярха Мстислава.

З любов'ю у Христі, лікарі душ і тіл,

† Константин
Митрополит, в.о. Первоієрарха УПЦеркви в ЗСА
† Антоній
Архиєпископ Нюйоркський і Вашінґтонський

Савт Бавнд Брук, Н.Дж.
6-го червня 1993 року
Свято Зшестя Святого Духа.

ОБГОВОРИЛИ СПРАВУ ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Київ (УНІАР). — Тут 4-5-го червня відбулися переговори міністрів закордонних справ України і Росії Анатолія Зленка і Андрея Козирєва. Російського гостя прийняв також Президент України Леонід Кравчук. Пізніше обидва міністри відвідали Севастопіль та обговорили проблеми Чорноморської фльоти.

Російського міністра супроводжували: головнокомандуючий Військово-морської фльоти Росії Фелікс Ґромов та амбасадор Росії в Україні Леонід Смоляков. Із Симферополя на зустріч прибули: голова Кабінету Міністрів Республіки Крим Борис Самсонов та голова Верховної Ради Республіки Крим Микола Багров. Учасники переговорів відвідали протичовновий корабель „Керч" та зустрілися з моряками. Пізніше вони зустрілися з представником Президента України в Севастополі Іваном Єрмаковим, який розповів про ситуацію в місті та навколо Чорноморської фльоти. Згодом відбулася також зустріч з командуючим Чорноморської фльоти віце-адміралом Едуардом Балтіним та офіцерами штабу. Всі зустрічі проходили за закритими дверима.

Перед від'їздом на летовищі „Гільбек" відбулася коротка пресова конференція. А. Козирєв сказав: „Обговорювалося багато варіянтів вирішення цього питання, але на першому місці стояло питання винайму". На думку А. Зленка і А. Козирєва, є всі підстави сподіватися, що президенти двох країн на майбутній зустрічі позитивно вирішать конфлікт, однак вони заявили, що не можуть повідомити дату і місце зустрічі Л. Кравчука і Б. Єльцина.

Міністер оборони України Костянтин Морозов заявив кореспондентам, що розглядатися можуть питання тільки про вивід з територіяльних вод України кораблів, які підняли прапори російської фльоти, або відновлення ними „статусу-кво". Про розподіл україніської землі або винаймлення українських міст не може бути й мови.

Міністри оборони ЗСА і Росії обговорювали плян роззброєння України

Ґарміш Партенкірхен, Німеччина. — Тут у неділю, 6-го червня, міністер оборони ЗСА Лес Еспин зустрівся з міністром оборони Росії генералом Павлом Ґрачовим, щоб докладно обговорити незгоди між Україною і Росією в питанні ядерної зброї. Як відомо, ні Уряд України, ні її Верховна Рада не мають наміру поступатися зовнішньому тискові і без жодної користі для української справи віддавати ядерну зброю Росії.

Л. Еспин запропонував американський плян розв'язання проблеми. Він полягає в тому, щоб ракети, розміщені на території України, спочатку було передано під контролю міжнародних інспекторів, а вже після того вивезено в Росію для демонтування.

Спостерігачі висловлюють певність, що американці почали діяти активніше після того, як прем'єр-міністер України Леонід Кучма виступив перед членами парляменту республіки, закликаючи їх не погоджуватися на повне ядерне роззброєння України і залишити хоч би частину зі 176 стратегічних ракет. Командуючий військами НАТО американський генерал Джан Далікашвілі назвав точку зору українського прем'єра „застрашуючою" і водночас визнав, що Л. Кучму підтримує більшість представників як виконавчої, так і законодавчої влади, бо вони передбачають, що ЗСА і Західня Европа перестануть рахуватися з Україною, як тільки остання ракета перейде від неї до Росії.

Покищо не оприлюднено подробиць запропонованого американцями пляну, однак московський кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Майкл Ґордон висловив припущення, що передання ракет під контролю міжнародних інсекторів може в якійсь мірі заспокоїти українців. Разом з тим М. Ґордон сумнівається, що Київ відразу прийме американський плян, бо справа тут не лише у великому фінансовому компенсуванні за витрачену зброю. В українській спільноті панує думка, що Росія, діставши ракети, не буде їх демонтувати, а відразу націлить на Україну.

Тим часом стала відомою реакція міністра П. Ґрачова на новий американський плян. Вона є негативна. Росія звинувачує американців у зміні наставлення щодо роззброєння України. П. Ґрачов категорично заявив, що ядерні боєголовки розміщених в Україні ракет є російськими і тому повинні бути негайно передані Росії. П. Ґрачов є певний, що Америка не повинна тиснути на Росію, а тільки на Україну.

Л. Еспин і С. Талбот намагалися переконати російську сторону в тому, що політика тиску на Україну не приведе до бажаних результатів.

УКРАЇНА ГОДИТЬСЯ НА МІЖНАРОДНУ КОНТРОЛЮ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

Київ. — В понеділок, 7-го червня, в українській столиці відбулася зустріч міністра оборони З'єднаних Стейтів Леса Еспина з президентом України Леонідом Кравчуком і міністром оборони Костянтином Морозовим. На пресовій конференції після їхніх переговорів Л. Еспин заявив, що досягнуто домовлення щодо дальшої долі українських ядерних арсеналів. Воно полягає в тому, що Україна передасть ядерні ракети під міжнародну контролю, відтак їх дістане Росія, де боєголовки буде демонтовано.

Як відомо, Верховна Рада України не погоджувалася з пляном передання ракет для Росії і тому не схилялась до ратифікації Міжнародної угоди про обмеження стратегічних озброєнь і ще не приєдналася до договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Президент Л. Кравчук заявив після розмов з Л. Еспином, що український Уряд не змінив свого наміру йти шляхом до без'ядерного статусу, і парлямент вже приступив до розгляду питання про ратифікацію. Л. Кравчук водночас сказав, що не може передбачити висліду обговорення у Верховній Раді, однак має надію, що коли не в червні, то в *липні* проблему буде розв'язано.

На думку міністра оборони України К. Морозова візита Л. Еспина була плідною. Досягнуто домовлення щодо створення українсько-американської робочої групи, яка розвиватиме співробітництво між міністерствами оборони України і З'єднаних Стейтів.

Питання про надання американської допомоги Україні під час її роззброєння не розглядалося. Під час зустрічі йшлося про ґарантування З'єднаними Стейтами безпеки України, однак ніякого конкретного рішення з цього приводу не прийнято.

Відомо також, що в липні ц.р. на запрошення Л. Еспина до ЗСА приїде міністер оборони України К. Морозов.

В. ЯВОРІВСЬКИЙ В ГАРТФОРДІ

Товариство Допомоги Україні Гартфорду і околиць повідомляє, що у вівторок, 15-го червня 1993 року прибуде до Гартфорду з доповіддю відомий український діяч, народний депутат Верховної Ради України і теперішній голова Комісії Чорнобиля — Володимир Яворівський. Доповідь відбудеться в концертовій залі Українського Народного Дому, 961 Wethersfield Ave., в Гартфорді о год. 7:30 вечора.

Збільшили оплати за телефонічні розмови

Київ. — Згідно з повідомленням української телевізії, Міністерство Зв'язку та Міністерство Економіки України 24-го травня затвердили нові тарифи оплати за послуги міжнародного телефонічного зв'язку.

Починаючи з 26-го травня, громадяни України за одну хвилину розмови з Північною Америкою платитимуть 2 дол. і 50 центів; з Австралією однохвилинна розмова коштує 4 дол.; зі Східньою Азією — 3 дол.; з Африкою і Південною Америкою — 3.50 дол.; з Центральною Азією і Близьким Сходом — 2 дол.; із Західньою Европою — 1.50; Центральною і Північною Европою — 1 дол.; зі Східньою Европою (крім країн СНД) — 0.60 дол.

Як сказано в повідомленні Міністерства зв'язку України, це дасть змогу оплатити у твердій валюті послуги чужоземних операторів і використання закордонних телефонічних мереж.

Приватні розмови українські громадяни зможуть оплачувати в національній валюті згідно з обмінним курсом, що його встановлює Національний Банк України. Абоненти народногосподарського сектору оплачують послуги в долярах ЗСА.

Як повідомляє Українське Незалежне Інформаційне Агентство „Республіка", Верховна Рада України ухвалила постанову встановити від 1-го червня 1993 року мінімальну місячну заробітну платню в сумі 6,900 карбованців, що становить 2 дол. 30 центів, а мінімальну пенсію — 13,800 карбованців, що становить 4. дол. 60 центів.

Самітні пенсіонери та інваліди отримуватимуть не менше 24,400 карбованців на місяць, що становить приблизно 8 дол. ЗСА.

П. Дзюба переобраний на голову Рочестерської Округи УНС

П. Дзюба

Рочестер, Н. Й. (Д. Пристай). — У суботу, 27-го березня в год. 2:30 по полудні тут відбулися Річні загальні збори Округи УНС в церковній залі св. Йосафата.

Збори відкрив голова Окружного Комітету Петро Дзюба, привітав всіх присутніх, а саме головного радного УНСоюзу Володимира Корчинського, від УБС, громадського і кооперативного діяча Василя Іванціва, відділових урядовців, союзовців і гостей.

Голова Округи попросив присутніх однохвилинною мовчанкою вшанувати тих членів Союзу, які відійшли у вічність.Опісля відчитав програму нарад із чотирьох точок, які прийнято одноголосно, і подав до відома, що нинішні збори є правосильні і що Рочестерська Округа об'єднує дев'ять відділів, а на зборах є заступлені вісім відділів. Тоді приступлено до вибору Президії. В. Іванців дав пропозицію, щоб Управа перевела збори, його внесок підтримав Карло Маньківський і всі присутні. П. Дзюба, предсідник, і Дмитро Пристай, секретар, були вибрані Президією зборів.

Секретар відчитав протокол з минулорічних зборів. К. Маньковський звернув увагу, що відносно фонду допомоги України, ті гроші треба давати вже, бо він так запропонував, а не чекати, отже секретар має так змінити.

Першим звітував П. Дзюба. Він сказав, що помагав збирати вкладки до 367-го Відділу, до котрого приєднав сім членів, брав участь в Окружних Зборах, котрих було п'ять, репрезентував Округу і 367-ий Відділ на ювілеях 50-ліття УПА, 40-ліття 47-го Відділу СУА і на Річних зборах місцевої кредитівки, брав участь у комітеті, котрий організував виступ хору „Думка" з Києва, продавав квитки і розлавав летючки, як рівнож помагає в церкві.

Д. Пристай звітував, що виконує функцію фінансового секретаря 43-го Відділу, до котрого приєднав шість членів, брав участь у

(Закінчення на стор. 4)

На Союзівці святкуватимуть День Батька

В. Шпортько

Б. Сташків

Союзівка. — Тут відбудеться в неділю, 20-го червня, дев'яте з черги свято День Батька.

Приготовляється цікава і різноманітна розвага для гостей. У неділю після Служб Божих в українській католицькій церкві й українській православній каплиці та обіду на Союзівці буде спеціяльна мистецька програма, в якій виступлять: музичний гурт „Дзвони", танцювальний ансамбль „Аркан" при Академії Українського Танцю в Торонро та відомий співак з Києва Віктор Шпортько.

Музичний гурт „Дзони" із старовинного українського міста Івано-Франківського є лавреатом І-го і ІІ-го українських пісенних фестивалів „Червона рута".До репертуару гурту належать українські мелодії карпатського краю та пісні українських авторів.

Ансамбль „Дзвони" користується популярністю в Україні та поза її межами. Співсоліста ансамблю Богдана Сташківа, лавреата всесвітнього фолкльорного фестивалю в Голляндії доповнює професійне звучання гурту.

Заслужений артист з Києва Віктор Шпортько, лавреат міжнародних конкурсів, соліст-вокаліст, вже 20 років є співаком. Він концертував по всій Україні і в кожній республіці колишнього Совєтського Союзу, включно з виступами в українській телевізії. В 1988-89 роках він був на гастролях на Північноамериканському континенті.

Прибувши недавно до Америки, він виступав з ансамблем „Веселий Львів". До репертуару Віктора належать: ліричні, козацькі, веселі та актуальні сучасні пісні, між якими знаходиться багато творів таких молодих популярних композиторів як Геннедія Татарченка, Миколи Коландьонока, Олексія Чухрая; поетів Бориса Чіпи, Вадима Крищенка та інших.

Танцювальний ансамбль „Аркан" при Академії Українського Танцю в Торон-

(Закінчення на стор. 4)

ДЕБЮТ О. КРОВИЦЬКОЇ

Ню Йорк. — Відоме сопрано зі Львоа Оксана Кровицька дебютує як солістка з Міською оперою Ню Йорку, співаючи ролю Мікаелі в опері „Кармен" в днях 9-го та 11-го червня у Вулф Треп Фарм Парк, Венна, Вірджінія (біля Вашінґтону) та 18-го червня в Саратога перформінґ артс центрі, Саратога Спрінґс, Ню Йорк.

У СВІТІ

ДЕРЖАВИ ПРИБАЛТИКИ, а також Польща і Росія вперше візьмуть участь у великих маневрах НАТО, які відбудуться у Балтійському морі 8—18-го червня. У маневрах „Балтопс-93" візьмуть участь кораблі, літаки і гелікоптери ЗСА, Росії, Великобританії, Голляндії, Німеччини, Данії, Норвеґії, Швеції, Фінляндії, Польщі і Литви, а також спостерігачі від Латвії і Естонії.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ наказала всім чужинцям, крім дипломатів, покинути країну до 15-го червня. Японські засоби масової інформації повідомили, що цей захід, можливо, пов'язаний з американсько-північнокорейськими переговорами у справі нуклеарної зброї, які відбуваються у столиці комуністичної Кореї.

ПАРЛЯМЕНТ РУМУНІЇ затвердив персональний склад комісії для розслідування фактів корупції серед високопоставлених урядових чинників. У комісію, що складається з 13 сенаторів і депутатів, включені представники всіх політичних партій країни.

ГОЛОВА РАДИ МІНІСТРІВ Польщі Ганна Сухоцька звернулася з посланням до голів урядів держав Европейської спільноти, в якому підкреслює необхідність відкриття західньоевропейських ринків для польських товарів. Вона вручила цей документ акредитованим у Варшаві амбасадорам 12 країн Економічної спільноти. Польський уряд стурбований трудноцами, які виникли останнім часом у взаємовідносинах Польщі з Европейською спільнотою. Понад рік тому республіка дістала статус асоційованого члена спільноти, але не може скористати з нього, бо офіційна процедура прийняття досі не завершена. Деякі західньоевропейські країни не ратифікували протокол про надання Польщі асоційованого членства.

НІМЕЦЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ журнал „ДМ" опублікував повідомлення про заробітки провідних політичних діячів світу. Чемпіоном є канцлер Гельмут Коль: його річний заробіток становить 450,000 марок. Це на 100,000 марок більше від доходів президента Билла Клінтона і в 100 разів більше від заробітку російського президента Боріса Єльцина.

У МОҐАДІШО, СТОЛИЦІ Сомалії, в суботу, 5-го червня, спалахнули бої між миротворчими силами ООН, у тому числі американськими частинами, і озброєними сомалійцями, прихильниками генерала Мохаммеда Айдіда. Загинуло 22 пакистанці (всі — вояки сил ООН) і 23 сомалійці. Поранено понад 50 пакістанців і більш як 100 сомалійців. У неділю в головній квартирі ООН та багатьох інших міжнародних агенціях, що займаються наданням гуманітарної допомоги сомалійцям, було прийнято рішення почати евакуацію співробітників. У той же день коло 100 працівників міжнародних організацій разом з родинами перелетіли транспортовими літаками у Найробі, Кенія. Бої, що спалахнули в Моґадішо, — нове свідчення того, яким неміцним є мир, встановлений у цій країні в результаті майже піврічного перебування там значних військових контингентів, у тому числі американських.

В АМЕРИЦІ

З УВАГИ НА ВЕЛИКИЙ ЗРІСТ можливих нових місць праці в минулому місяці, справа підвищення короткотермінових відсоткових норм Федеральною радою валютних резерв знову набирає справжніх можливостей. Аналітики уважають, що справлення статистичних даних з квітня вказує на можливість кращого стану економіки в країні, як про це повідомлялося, і тому справа вищезгаданого може здійснитися скоріше, як це припускалося.

У НЕДІЛЮ, 6-ГО ЧЕРВНЯ, вантажне судно „Золотий риск" з-понад 300 нелеґальними іміґрантами наскочило на мілину на прибережжі півострова Рокавей недалеко Ню Йорку. Виявляється, що згадане судно є тільки ще одним з дуже посиленої торгівлі нелеґальними іміґрантами, у цьому випадку з Китаю, до Ню Йорку. Після того, як судно наскочило на мілину на палубі зчинилася паніка, пасажири почали скакати у воду, заки прибула допомога, семеро пасажирів загинуло, багато було поранених. Інших під свою опіку перебрала іміґраційна служба. З перших розповідей відомо, що іміґранти вже понад чотири місяці знаходяться на судні, вік їхній від 14 до 44 років, серед них 27 жінок.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ у своїх звітах великі крамниці роздрібного продажу подали, що в травні покупці знову не виправдали їхніх сподівань. Це вже четвертий місяць тягнеться ця ситуація, не зважаючи на те, що продавці сподівалися з приходом весни кращих успіхів з уваги на нову весняну моду. Одначе послаблення економіки та дальша існуюча непевність відносно податків і пляну охорони здоров'я не дають сподіваних заробітків.

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН був одним із учасників поминальної Служби Божої на Арлінґтонському національному цвинтарі у 25-ту річницю вбивства Роберта Ф. Кеннеді. Присутніми були вдова по ньому Етел Кеннеді, діти, внуки та останній з чотирьох братів сенатор Едвард Кеннеді. Все ж таки велика кількість присутніх на цій поминальній Богослужбі вказує, що ідеї покійного Роберта Ф. Кеннеді до сьогоднішнього дня не втратили популярности.

ЗСА ЗАЯВИЛИ, ЩО ВЕДУТЬ переговори з Організацією Об'єднаних Націй чи не застосувати б всесвітнього торговельного ембарґо на нафту проти Гаїті та в той спосіб зміцнити тиск на існуючий уряд, щоб привернули демократію в країні. Про це повідомив на засіданні Організації американських держав у Манаґуа, столиці Нікараґуа, заступник державного секретаря Кліфтон Вортон.

ДО КИЄВА З ОФІЦІЙНИМИ відвідинами прибув секретар Департаменту оборони ЗСА Лес Еспін. На міському летовищі Борисполя його зустрічав міністер оборони України Костянтин Морозов, заступник міністра оборони генерал Іван Біжан, інші офіційні представники Міністерства Оборони України та члени американської амбасади в Києві. Перед своїм приїздом до Києва секретар Департаменту оборони ЗСА мав зустріч з міністром оборони Російської Федерації Павлом Ґрачовим, який опісля гостро скритикував ЗСА за те, що в лагідний спосіб хочуть полагодити справу ядерної зброї, розташованої в Україні та не зовсім підтримують Москву, щоб застосувати економічний тиск і дипломатичну ізоляцію України та в той спосіб приневолити її до видання Росії ядерних боєголовок.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Усе ще про ракети

На цьому місці згадувано вже, що наші земляки в Америці вічно нарікають, що про Україну в американській пресі „мало пишуть". Раз-у-раз треба пригадувати, що й про Англію, Францію чи іншу великодержаву пишуть тільки тоді, коли там станеться щось особливе, і то тільки неґативне, бо позитивне не є сенсацією. Коли в „Ню Йорк Таймсі" появилася була неграмотна редакційна стаття, яка насправді була напастю на Україну без знання фактичного стану — посипалися туди листи від українців, американських громадян, з протестами. Заторкнена у цій нещасній статті проблема ядерної зброї в Україні не перестала бути актуальною, дармащо тепер американський політичний світ ставиться до неї пристойніше.

„Свобода" з 3-го червня ц. р. принесла коротку вістку про появу на сторінках „Ню Йорк Таймсу" з 1-го червня ц. р. прихильної до України і розумної статті Бруса Блера, фахівця проблематики нуклеарного арсеналу. Він таврує стосовану супроти України Америкою і Росією політику натиску, щоб Україна мерщій відмовилася від існуючих на її території далекосяжних ракет з атомовими головками — без ніякої політичної і грошової рекомпенсати. Автор правильно твердить, що така політика тільки ображує Україну і в редакції спонукує до спротиву. З свого боку пропонує, щоб ЗСА разом із Росією ґарантували Україні безпеку й непорушність державних кордонів, та щоб ставитися до України як до рівноправної суверенної країни.

У тій самій справі делеґація керівників зорганізованої української громади в Америці відвідала у Вашінґтоні 26-го травня ц. р. Строба Талболта, амбасадора для справ політики ЗСА супроти країн колишнього Советського Союзу. Інформаційний звіт про ту конференцію появився також у „Свободі" з 3-го червня ц. р.

С. Талботі відвідав недавно Київ у гурті інших високих урядовців і перевів там широкі розмови з усіма відповідальними діячами з президентом Леонідом Кравчуком включно. Він висловлюється про Україну прихильно, запевняє про бажання Уряду співпрацювати з Україною у різних ділянках, але відкидає концепцію державної ґарантії безпеки Україні та промовчує справу грошового відшкодування Україні за знівечення отих ракет. Від себе він пропонує Україні те саме, що запропонував Росії, а саме — доступ українських військовиків до військових шкіл в Америці. Це ніби має бути ґарантією безпеки. За Уряду президента Джорджа Буша чули ми від його державного секретаря Бейкера, що безпека України ґарантована автоматичною участю України, як европейської держави, до колективного договору про непорушність кордонів Гельсінкським договором з 1975 року.

Коли придивитися до політики Уряду президента Билла Клінтона супроти Боснії та інших країн колишньої Юґославії, і коли взагалі взяти на увагу виразний підхід президента Клінтона закордонних справ, як до другорядної справи, то безвиглядною справою є якась реальна ґарантія безпеки Америкою для України. Щодо фінансової допомоги — Талбот виразно заявив, що Америці залежить на стабілізації стосунків в Росії і тому допомога — іншим країнам колишнього СССР стоїть на дальшому пляні, обрахована теоретично на таку-то частину.

Немає причини до ніякої розпачі. Бож немає у всесвітній історії прецеденту, щоб хтось комусь будував державу, щоб якась великодержава рятувала існування слабшої країни (Америка воювала тільки формально за звільнення Кувайту від окупації Іраком, бо це була війна проти заволодіння Іраком всією нафтою Близького Сходу). До легковажного ставлення Заходу супроти України спричинюється її внутрішній стан. Люди в Україні не цікавляться ядровою зброєю. Коли Україна стане сильнішою, коли припиниться тамошній хаос і тамошня економічна криза — автоматично почуємо іншу мову Заходу з Америкою включно.

Микола Світуха

НІМЕЦЬКА ПОЛІТИКА І БЕЗПЕКА УКРАЇНИ

II

Проблема безпеки цього великого арсеналу радіоактивних матеріялів протягом кількох десятиліть, враховуючи можливість політичної дестабілізації в Росії, вимагає пильної уваги всіх держав Заходу. Автор недвозначно перестерігає, що на випадок розпаду Російської федерації на кілька центрів, кожний з амбіціями захопити контролю над цілою країною, такий арсенал ядерних матеріялів міг би стати „вулканом" незрівняного розміру.

Друга стаття у цьому ж журналі (ч. 44-I) розглядає питання національної ідентичности і нації-держави в контексті політичних змін в Европі. Автор статті Ґергард Веттіґ, директор дослідів міжнародних взаємин і міжнародної безпеки у Федеральному інституті східньоевропейських і міжнародних студій, завдячує зріст стремління до поступової економічної і політичної Західньої Европи загрозі агресії Москви. Натомість у Східній Европі щойно розпад СССР дав можливість вияву придушеним тоталітаризмом національним силам. В умовах накиненої чужої тоталітарної ідеології і домінації однієї керівної нації (росіян у СССР, сербів в Югославії), народи Східньої і Центральної Европи не утотожнювали понять нації і держави. Національна приналежність визначалася такими атрибутами як мова, походження, культура і традиція. Щойно повстання національних держав після розвалу федерацій зблизило, а часом і поєднало, поняття нації і держави. Але одночасно, дотепер домінантні нації, відчуваючи втрату престижу і впливу, виявляють невдоволення драстичними методами („етнічні чистки" сербів у Боснії, інтервенції російських військ у підкавказьких і середньоазійських державах).

Автор бачить серйозну загрозу з боку „об'єднаного фронту імперської орієнтації", який постав у Росії з колишніх комуністичних кадрів і нових кадрів некомуністичних імперіялістів. Багато членів колись демократичної опозиції приєдналося до імперського фронту, завданням якого є стримати дизінтеґрацію імперії і повернути колесо історії до відновлення російської імперії.

Основою проімперських сантиментів є глибокі емоції, пов'язані з почуттям втрати „гідности" російського народу, які в дечому нагадують настрої поширені серед німецької і австрійської „еліти" в 1920 роках. Ця еліта також уболівала втратою привілеїв і стилю життя, що характеризували цісарські устрої довоєнної Німеччини і Австрії. Такі настрої відіграли чималу ролю у поширенні фашизму в Німеччині і сприяли приходові до влади націонал-соціялістів 1933 року.

Найбільшою загрозою політичного розвитку держав Східньої Европи автор бачить „імперський ревізіонізм" великої частини провідної верстви російського суспільства. Ця течія є спрямована проти незалежности Балтійських держав, проти відокремлення України, проти суверенних стремлінь малих націй на периферіях російської території і проти тих, які нині ще є в складі федерації. У випадку захоплення влади в Москві прихильниками „імперського ревізіонізму", можна передбачати серію збройних конфліктів, не виключаючи можливости використання ядерної зброї. Найбільш небезпечний сценарій бачить автор у випадку війни поміж Росією і Україною.

Уряди західніх держав повинні вистерігатися помилок, які вони зробили, коли розпалася Югославія і домінантний голос захопили сербські- націоналісти. Ілюзія єдности Юґославської федерації, якою керувалися західні політики, грала в користь імперських почувань сербських націоналістів. Повторення такої політики Заходу на випадок захоплення влади в Москві проімперськими силами може мати наслідки, які будуть безмірно гіршими від трагічних подій в Боснії.

Стабільність на сході Европи залежить від єдности держав Західньої Европи в реалізації політики европейської безпеки на основі поширення НАТО і Европейської співдружности. Політична і економічна інтеґрація із Заходом злагідпить ультранаціоналістичні тенденції у Східній Европі і дозволить побудувати взаємовідношення на інших основах як *національного* антагонізму.

Іван Кедрин

БОРОТЬБА ЗА ОСВІТУ В УКРАЇНІ

Один рік тому створено в Україні Міністерство Освіти, яке охоплює всі ступені і всі роди шкіл, почавши від передшкілля, від дитячих садків, до університетів та високих технічних інститутів включно. До того часу кожний ступінь шкіл мав окрему зверхню установу. Міністерство Освіти очолює Петро Таланчук. Одідичило Міністерство Освіти в Україні тотально зрусифіковане і комунізмом скорумповане шкільництво. Приходиться вести боротьбу проти російської мови у школах і проти ворожого духа, приходиться переборювати несамовиті перешкоди, навіть у самому цьому міністерстві.

Оповідав про це широко в одногодинній доповіді на форумі Наукового Т-ва ім. Шевченка у Ню Йорку 29-го травня ц. р. професор Анатолій Погрібний, літературознавець, перший заступник міністра Освіти. Головував на тому вечорі голова НТШ проф. Леонід Рудницький. Виголошена з пам'яті інформаційна доповідь була ілюстрована численними статистичними даними і фактами, як бідно виглядала освіта в Україні за її перебування в кордонах СССР. Освіта була в руках Компартії знаряддям винищення української мови й українського духа і викорінювати закорінене зло можна тільки поволі, поступово, починаючи від найнижчих ступнів шкільництва. Доповідач не любить слова „українізація", бо це, мовляв, значить „українізувати Україну".

Справа не тільки в учителях, вихованцях російських шкіл за комуністичного режиму, і не тільки у відсутності всіх потрібних підручників. Треба пильно стежити, щоб новий підручник появився друком нефальшований самим урядовцем міністерства, який має відвагу „кореґувати" різні місця у підручнику історії чи літератури за системою окупаційних режимів: записувати ввесь княжий період історії України на сторінки історії Росії та називати всю літературу від найдавніших часів аж до „Енеїди" Котляревського — як літературу російську. Зверхність міністерства освіти над шкільництвом в окремих областях паралізували деякі „уповноважені Президента", які самі користуються ще російською мовою і неприхильні діям Міністерства Освіти, і прийшлось зголошувати в цій справі протести до Президента і Кабінету Міністрів, у висліді яких в ділянці освіти в областях є поруч Уповноважених Президента — органи Міністерства Освіти. Існує закон, що державною мовою є мова українська. У практиці треба боротися за послух тому законові. Трапилося таке, що з однієї місцевости на Донеччині прийшов до Міністерства Освіти різкий протест про розпорядження Міністерства, що навчання історії й літератури України має вестися мовою українською, — автор того листа вбачав у такому розпорядженні Міністерства порушення прав росіян в Україні.

Цікаво, що автор доповіді навівши масу неґативних фактів і явищ — безсумнівний оптиміст щодо майбутности української держави. Він не допускає щодо цього найменшого сумніву. Зрусифікованому чи збаламученому старшому поколінню протиставить молодше покоління, яке горнеться до науки — українською мовою і духом. Навів на ілюстрацію такого позитивного явища факт, що в одній Київській області зголосилося 50,000 дітей до українських шкіл. Видано український „Буквар" одномільйо*новим накладом. Він* такий популярний, що появився навіть на чорному ринку, де купують його за вищу ціну.

Проф. Погрібний дякував різним установам української діяспори, між ними Українському Народному Союзові, що вони фінансово допомагають освіті в Україні, бо призначувані Урядом гроші для Міністерства освіти — дуже скупі. Приходиться поручати школам, щоб поруч з наукою — займалися чесним заробітком для установи. Доповідь проф. Погрібного належала до кращих вечорів у НТШ і численна авдиторія щиро оплескувала доповідача.

Юрій Шевельов

ХАРКІВ ФЕСТИВАЛЬНИЙ І ХАРКІВ НА ЩОДЕНЬ

I

Коли я повертався з третьої подорожі до Харкова в жовтні 1992 року, стомлений, але багатий на добрі спомини, я не думав, що за кілька місяців знову буду в місті. Але ось кінець березня, і я знову їду. (Зауваження в дужках: ані я, ані інші з групи друзів Харкова — Мар'ян Коць, Оксана Соловей на свої подорожі не витратили ні одного цента з фондів Друзів — ці фонди йдуть цілком і виключно на допомогу українському культурному Харкову). Їхав я знову, спокушений запрошенням від проводу Першого міжнародного театрального фестивалю, що його гостив Харків. Бо мене цікавить театр, цікавлять перші, напомацки, міжнародні зв'язки міста. І поза тим усім завжди милий і привабливий сам город над Лопанню з його часто прихованим, але українським серцем. І потім, повертаючися додому зі Слобожанщини й її столиці, я не шкодував, що зважився на ще одні мандри.

Про сам фестиваль недавно писав на сторінках „Свободи" Богдан Бойчук. Не буду повторювати того, що він казав, докину кілька нових спостережень. Програма фестивалю була колосальна, щодня різні театри грали від полудня до ночі, грали в різних приміщеннях, нерідко одночасно. Побачити все це не міг би ніхто на світі. Може я не бачив чогось вартого уваги. З вистав, що я переглянув, мені найбільше припали до серця „Мина Мазайло" в харківському театрі ім. Шевченка, колись „Березолі" і — як і Бойчукові — інсценізація „*Записок* божевільного" Миколи Гоголя. „Мину" театр показав грайливою й легкою комедією, танцюристо й задерикувато. Уникнувши спроби політизувати текст, театр повернув його до традицій Мольєра, в якого Куліш багато вчився. І багато навчився. Глядачів на сцену, звичайно, не кликали, а часто виникало бажання зійти на кін і приєднатися до веселого, іскристого, як шампанське, видовища. Друга кулішівська вистава, „Маклена Ґраса", колись лебедина пісня Курбаса, натомість, не тільки не подолала гри в політику, яка колись була накинена Кулішеві, політика розрослася в виставі ще більше, ніж у тексті. Свого часу, 1933 року, Курбас цей аспект затушкував (я бачив Курбасову виставу тоді), перенісши центр ваги з „політичної родини" Ґрас, комуністів, на філософські проблеми кінця світу, проблеми універсальні, стосовні і тогочасного Совєтського Союзу, втілені в образи маклера Зброжка і філософа в собачій будці Падура, що їх з неперевершеною майстерністю грали Йосип Гірняк і Мар'ян Крушельницький.

У тріюмфі „Мини" і в невдачі „Маклени" грала свою ролю і мова. Харківські актори мають слобожанський акцент, березільцям був властивий акцент галицький. *Слобожанський акцент ідеально підходить до харків'янина* із Холодної Гори) „Мини" і не надається до „Маклени", де дія відбувається формально в Польщі.

Успіх Богдана Ступки і його сина Остапа в привезеній з Києва виставі „Записок божевільного" незаперечний. Вистава йде без фальшивого патосу, на знижених інтонаціях, але в майстерному ритмі мови й павз. Одна з таємниць майстерности головного героя полягає, мені здається в тому, що старший Ступка грає не речення за реченням, інтонуючи кожне зокрема, а провадить єдину лінію оповіді, незалежно від змісту саме даного речення. Так створюється образ малої людини, розчавленої світом, подібної до головного героя того ж таки Гоголя — „Шинелі". Так, ніби Божевільний Богдана Ступки — це і є Акакій Башмачкин з Гоголевової повісти. А може так воно і є?

Не говоритиму про інші вистави, що я бачив. Лише згадаю виставу петербурзького театру „Братья и сестры" за прозовим твором Фьодора Абрамова. Ставив цю п'єсу В. Додін, чия слава гримить на всю Росію і — додам — і країни СНД. Майстерна вистава і з режисерського і з акторського погляду, нема сумніву, але яка патологічно жорстока, яка залежна від того, що тепер зветься там модним словечком „чорнуха" — все в чорних тонах, все пригнічує. У разючому контрасті з театрами українськими з їхньою незаперечною людяністю.

Осердям фестивалю були одначе не окремі вистави, а наукова конференція, присвячена Лесеві Курбасові. Вона тривала два дні і була винятково багата на різні погляди та ідеї. Постать Курбаса сьогодні — тільки почасти постать людини, хоч і геніяльної. Це також леґенда. Курбасом сьогодні присягаються, кожний театральний діяч хоче бути послідовником і спадкоємцем Курбасовим, але скільки людей знає його в усій повноті його образу? Знищений на безпросвітно холодних Соловках, заборонений у своїй країні, незнаний поза її межами... Навіть з тих крихт, які ще можна десь підібрати, видно маштаби Курбасової діяльности, глибину його мислення, безкомпромісовість його героїчної поведінки — „Караюсь, мучусь, але не каюсь". Але скільки деталів доводиться викопувати з небуття, гіпотетично реконструювати!

Ось, наприклад, дискусія між двома провідними нашими театрознавцями Нелі Корнієнко і Наталею Кузякиною. Знаємо, що коли Курбаса відсторонено від творчої праці на Україні, він утік до Москви з надією знайти працю в тамтешньому жидівському театрі (театрі блискучому!), почати цю працю Шекспіровим „Королем Ліром". Знаємо також, що до вистави не дійшло, бо Курбаса заарештовано. Але чи була почата праця над виставою? Чи були проби? Чи існував конкретний режисерський плян? Корнієнко вважає, що все це було, Кузякина заперечує. Хто має рацію? А нездійснені вистави в Харкові, заборонені в зародку, не вийшовши на кін? Подібних проблем є безліч.

Значущий пам'ятник Курбасові урочисто відкрито на харківському цвинтарі саме під час фестивалю. Там похована Курбасова дружина — Валентина Чистякова і його мама, що лишилася вірна синові і пережила його, велика в своїй любові жінка з Самбірщини, що знайшла вічний спочинок у землі далекого Харкова, від крайнього заходу до крайнього сходу великої своєї країни. Але тіла Курбаса там нема, є лише напис, що його нема ніде!

Продовження буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Д-р Тамара Булат

Імпозантний концерт в УІА

В одному із дописів я дозволила собі порівняти гостинну залю Українського Інституту Америки в Ню Йорку з міні Carnegie Hall — не лише тому, що туди втоптана стежка слухачами на різноманітні культурні імпрези, а й тому, що там уже четвертий сезон функціонує широкозадумана серія „Музика в Інституті". Відомий своїм виконавським мистецтвом у багатьох країнах світу український скрипаль Олег Криса, який, до речі, не соромиться іменувати себе українським музикою, а водночас дружити і співпрацювати з музиками інших національностей, не розгубився у складному американському житті. Відчуваючи в собі достатньо професійних сил і доброзичливе ставлення з боку проводу УІА, він задумав створити, як на мій погляд, украй необхідний музичний центр, через який можна популяризувати інструментальне та вокальне мистецтво українських композиторів та виконавців, приваблювати високим фаховим рівнем інших колеґ. Свого часу Роман Придаткевич і Михайло Гайворонський прикладали багато зусиль щодо здійснення ідеї української консерваторії. А хіба не мріяв про неї Олександер Кошиць?.. Проте не поталанило. Тепер ситуація інша. Центр „Музика в Інституті" заховує в собі чимало суб'єктивних і об'єктивних чинників, щоб зчасом перетворитися в „Музичну Академію", де буде не лише серія камерної музики і не лише один, з трудношами купований фортепіян.

Тим часом із серії камерних музичних вечорів уже відбулися дебюти українських артистів, як також прем'єри нових творів сучасних українських композиторів, а саме: Євгена Станковича, Валентина Сільвестрова, Мирослава Скорика, Валентина Бібика, Івана Карабиця, Володимира Губи, Вірка Балея. Саме художній відбір й орієнтація на майстерність виконання спричинюються до збільшення популярности музичного осередку при УІА. Вже є чимало американських менеджерів, які пропонують своїх артистів до участі із серії камерної музики і чекають на чергу виступу.

22-го травня відбувся заключний концерт сезону. „Ми зупинилися на рідкограних творах клясичної італійської музики світлого, сонячного настрою, — сказав Олег Криса. — До правдивих перлин камерно-інструментальної творчости належить також знаменитий фортепіяновий квінтет Франца Шуберта, який не потребує рекомендацій".

Через почуті твори слухачі могли відчути „кроки" музичної еволюції жанрів, художньо-образного висловлювання композиторів XVIII і XIX століть. Жива тканина музики виявляла проростання певних елементів виразности, збереження їх у інших стильових умовах. Музики-виконавці робили це з дивовижно тонкою інтуїцією.

Розпочався концерт Сонатами Джузеппе Тартіні (1692—1770) для скрипки і челльо, Ре мінор і До мажор у виконанні Олега Криси і Наталки Хоми. Серед італійських скрипкових композиторів і виконавців свого часу Тартіні був незаперечним авторитетом. Жоден артист не відчував себе на місці, якщо його не почув і не схвалив цей композитор. Його твір „Дияволські трелі" і сьогодні є мірилом віртуозности скрипаля. У названих сонатах скрипаль і челістка розкрили вражаючу розмаїтість танцювальних інтонацій та ритмів менуету, сіціліяни. Завдяки зіграності дуету точність штриха і динамічність нюансів допомагали намалювати зриму картину життя — рухливу, настроєво мінливу. Напрочуд артистично „подавалися" слухачам іскорки гумору й задерикуватости, які часом не просто виявити у творі, що належить до певної національної школи.

Чарівника скрипкової гри Нікольо Паґаніні знають усі, натомість ім'я його професора Алексaндера Ролла (1757—1841), який був не лише блискучим скрипалем, але й композитором, маловідоме навіть тим, хто складає музичні енциклопедії. Олег Криса і віоліст Тоби Гофман познайомили слухачів із цікавим твором „Duo Concertante" цього забутого італійського музики. Два виконавці — дві індивідуальності. Концертове змагання, передбачене в самому жанрі дуету, було наявним у всіх чотирьох, контрастних за темпом частинах. Наспівність переходила у технічно винахідливі пасажі, які особливо в останній частині твору перетворювалися у відчайдушно грайливий, суцільний рух навипередки. У Тоби Гофмана, який грає на унікальній віолі 1628 року, зробленій Аматі, в наспіваних місцях інколи занадто уповільнювався темп окремих фраз, що стримувало внутрішній інтонаційний рух. У розмові після концерту американський музика, який має на своєму рахунку багато концертів у різних країнах світу, високо оцінив серію, започатковану в Українському Інституті Америки, та висловив бажання і в подальшому тут виступати.

На закінчення першого відділу прозвучав твір композитора XIX століття, доби романтизму, переходу до національних стилів у музиці, посиленої експресії вислову про драматичні і трагічні події життя. Це була Соната для скрипки, віоли, челло і контрабасу До мажор Джоаккіно Россіні, автора опери „Севільський цирульник", месси „Stabat Mater". До згада-

(Закінчення на стор. 4)

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Зустріч з ген. О. Скипальським

В Центрі Української Культури в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

(Р.Р.) Кілька десятків американсько-українських ветеранів під командою Івана Бутрика, голови Об'єднання 2-ої дивізії УНА, та під оплески понад 200 присутніх громадян, військовим салютом зустріли генерала О. Скипальського в п'ятницю, 14-го травня ц.р., у великій залі Українського культурного центру в Бавнд Бруку. За слова привіту командира І. Бутрика та грімке „слава" ветеранів різних формацій коротко, по-військовому, подякував молодий ставний генерал, що започаткувало приємну атмосферу на залі. Це вперше присутні мали можливість зустріти і вітати генерала з України.

Зустрічею вміло проводив інж. Дам'ян Ґеча, голова Фонду Допомоги Україні центрального Ню Джерзі. До президії були запрошені представники військових і громадських організацій: Роман Ричок, капітан Йосиф Лисогір, Ольга Гунчак та Іван Бутрик. Після привіту Й. Лисогора, інж. Д. Ґеча подав коротку біографію генерала. Після студій на Львівському університеті та інституті в Москві працював на відповідальних постах на Далекому Сході. В 1987 році був призначений шефом контр-розвідки Волинської військової округи, а з проголошенням самостійности — начальником Управління військової контр-розвідки Служби Безпеки України. В квітні минулого року підвищений до ранґи генерал-майора і перейшов до Збройних Сил України на помічника Міністра Оборони генерала Констянтина Морозова. В квітні ц.р. під час конвенції Спілки Офіцерів України вибраний головою цієї організації, що нараховує понад 30.000 членів.

В цікавій майже двогодинній доповіді ген. О. Скипальський накреслив обставини, серед яких творились Збройні Сили України після занепаду Совєтського Союзу. Українська армія ще й досі знаходиться в стадії формування, процесі повільної, однак систематично-послідовної реалізації намічених плянів. Реформи доводиться проводити серед дуже складних, а то й ворожих затій консервативних імперських сил, які діють ще в армії. Треба боротися з проявами саботажу і провокацій та небажання виконувати постанови уряду. Це ускладнює нормальну працю в підрозділах та деморалізує військовослужбовців. У Чорноморській фльоті, авіяції та в ракетній армії відверто ведеться ворожа акція.

Помилкою було передання тактичної ядерної зброї Росії, яка і тим разом обманула Україну, що є традиційним історичним фактом ще з 1654 року (Переяславський договір). Тепер треба добре подумати, як розв'язати питання стратегічних ядерних ракет далекого засягу, які зберігаються на Україні, що стала на шлях неядерної держави. Було б черговою помилкою, фатальною в своїх наслідках, передавати їх Росії. Можлива альтернатива в розв'язанні цього питання — це демонтаж на місці їх інсталяцій під контролею міжнародної комісії. Рішення в цій справі буде скоро прийняте урядом, не так з огляду на шантаж Росії чи тиск з боку ЗСА, як тому, що обслуга і збереження цих ракет в безпечному стані вимагає великих витрат, що є тягарем для країни під час сьогоднішнього трудного економічного становища. Цьому питанню присвячено багато уваги під час зустрічей генерала з авторитетними особами в Пентаґоні. Треба мати на увазі, що вибухова сила однієї ракети має більшу нищівну силу, ніж Чорнобильська аварія. Крім того, усі ракети націлені на ЗСА, що не має виправдання тоді, коли Україна не збирається воювати з Америкою. Факт цей непокоїть адміністрацію Клінтона і Пентаґон, що негативно впливає на стосунки двох держав. Якнайскоріше треба зняти приціления, бо закодовані шифри знаходяться в Москві, обслуговує їх 43-та ракетна армія, якою командує Росія, а тому, щоб зашкодити Україні, зловмисні дії і саботаж не є виключені.

Є проблеми також в летунському війську. Немає відповідного матеріяльного забезпечення для офіцерів, які кінчають службу і відходять на емеритуру. Вони не мають відповідної винагороди і житлового забезпечення. Це стосується також і тих офіцерів, зокрема фахівців ядерної зброї, які бажали б повернутись в Україну з інших держав і зайняти вакансії. Є також проблеми у зв'язку з тим, що летуни позбавлені належного вишколу. Через брак пального вправи (години летів) зведені до мінімуму. Складні економічні обставини є причиною, що українське військо до цього часу не має власної уніформи.

Подавши актуальні негативи в Збройних Силах, генерал порушив питання: чи на випадок війни могла б Україна себе оборонити? Тут, на його думку, треба зробити поділ військових спроможностей на більш патріотичну і національно свідому західню частину і зрусифіковану східню. Небезпека могла б бути тільки з півночі. Наразі її немає, зрештою військові справи в Росії стоять не краще ніж в Україні.

Не зважаючи на труднощі в наслідок дій проімперських елементів ситуація в Українських Збройних Силах поволі, але послідовно йде до кращого. Вперше в історії України введено функції військових аташе, наладнано працю військової контр-розвідки, яка може похвалитись гарними успіхами своєї праці, викриваючи різні злочини, надуження і саботажі в армії. Через усвідомлюючу працю в частинах зведено до мінімуму міжнаціональні непорозуміння серед військово-службовців.

Ще одна проблема, — складна ситуація, яка існує в Чорноморській фльоті. Якщо Росія, на думку генерала, і надалі не буде дотримуватись підписаних угод (догомиської і ялтинської) про розподіл фльоти, тоді чи не найкращою розв'язкоюбуло б виведення усіх кораблів з українських портів. Побудова нових обійшлася б Україні дешевше, як втримування ворожої фльоти за рахунок громадян української держави.

Сьогодні об'єктом наступу колишніх партійних номенклятурників є міністер оборони генерал Костянтин Морозов, якого критикують і намагаються усунути. Коли б їм це вдалося, тоді на черґу прийшов би президент Леонід Кравчук, і шлях до відновлення комуністичної імперії, в склад якої входила б Україна, був би відкритий. Цього не можуть зрозуміти американські політики. Бо коли Україна постачає в Росію продукти за нафту, то, на їхню думку (наївну), добросусідські стосунки не повинні бути ворожими, і доцільним було б об'єднати навіть збройні сили.

Українська військова доктрина мусить бути такою, яка буде корисною державі, яка буде запорукою втримання добродусідських стосунків з іншими країнами. Треба боротись з ширенням неправдивих інформацій про Україну. Для того потрібно мати власне інформаційне забезпечення, і в цьому напрямі зроблено вже початок, йдуть організаційні заходи. Згідно з військовою доктриною, Україна виключає вирішення політичних питань за допомогою військової сили. Україна не має територіяльних претенсій до сусідніх держав, однак свої кордони уважає непорушними. Вона хоче бути безядерною державою, але не бажає входити в будь-які військові союзи. Завершення розбудови власних Збройних Сил буде гарантією збереження самостійности України.

На закінчення цікавої доповіді генерал О. Скипальський поінформував про ролю і працю Спілки Офіцерів України, якої він є головою. В своїй програмі СОУ має широку діяльність, допомагає Міністерству Оборони, президентові і урядові реалізувати ряд постанов і законів у військовій ділянці. Вона виключає поділ серед військовослужбовців за національностями, визнає усі українські військові формації, які боролись за самостійну державу. Членами СОУ можуть бути також українські офіцери, які живуть в інших країнах.

Доповнення цікавої доповіді були відповіді на численні запити присутніх. Підкреслено позитивну ролю новозаснованого журналу „Військо України", якого ініціятором є СОУ та головне управління Національної Гвардії, а спонсором — Метрополітальний фонд за демократизацію країни, головою якого є проф. Тарас Гунчак. Вияснено службу українського баталіону в Боснії, поінформовано про можливості повернення українських військовослужбовців в Україну з так званих „гарячих точок" (Грузія, Абхазія, Вірменія, Азербайджан і ін.)

Вихід з економічної кризи, наладнання і стабілізація державнотворчих процесів, зокрема реформа і розбудова Збройних Сил України — це один з пріоритетів в реалізації закріплення самостійности нашої держави.

Після доповіді і спільного гімну „Ще не вмерла Україна" присутні підходили до генерала, щоб особисто познайомитись, дістати автограф, зробити пам'ятну спільну знімку. Треба підкреслити, що зустріч була вдалою і корисною, добре зорганізованою, за що інж. Д. Ґечі належиться щира подяка.

Українська громада Баффало вітала амбасадора О. Білоруса

Амбасадор О. Білорус (третій зліва) і дружина Лариса (друга справа).

Важливою подією для української громади Баффало був приїзд амбасадора України у Вашінґтоні д-ра Олега Білоруса та його дружини Лариси. До речі, ці відвідини плянувалися ще на листопад минулого року, але через певні перешкоди їх тоді відкладено і перенесено на квітень цього року, точніше на 23 і 24 квітня. Амбасадор прибув до Баффало на запрошення Баффалівської групи Українсько-Американських Підприємців і Професіоналістів, яка зайнялася всіма справами, пов'язаними з перебуванням амбасадора і його дружини у Баффало.

Обидва дні візити амбасадора мали чітко визначену програму. Перший день, п'ятниця, 23-го квітня, з точки зору української громади, мав зовнішній, а другий — субота — внутрішній характер.

У п'ятницю вранці відбулася зустріч-сніданок з представниками Міжнародної Торговельної Ради західньої частини стейту Ню Йорк, а потім — зустріч з посадником Баффало Ґріфіном і відвідання редакції місцевого щоденника „Баффало Нюз", д-р О. Білорус роз'яснив проблему нуклеарної зброї в Україні. Статтю на цю тему газета надрукувала наступного дня. О 12-ій годині був обід на 38-му поверсі найвищого будинку в Баффало — Марін мидленд товер. Обід влаштував місцевий відділ Ради світових справ. На обіді було коло 100 представників бизнесового і політичного світу, а також представники української громади. Амбасадор д-р О. Білорус виголосив промову на тему „Україна: боротьба за демократію, її місце та роля у світі".

По полудні д-р Білорус наніс візиту голові повіту Ірі Денісові Ґорському, відтак у Баффалівському університеті прочитав доповідь „Україна: відродження держави і її політика". А увечорі відбулася зустріч з представниками Міллард Філмор лікарні і медичної школи баффалівського університету з нагоди підписання договору про співпрацю між Міллард Філмор лікарнею і лікарнями у Львові.

У суботу вранці високий гість відвідав Український Дім „Дніпро" і кредитівку, де його вітали з великим ентузіязмом. Потім відбулася зустріч з учителями і учнями „Рідної Школи", а увечорі в залі церкви ім. св. Івана Хрестителя — бенкет. Це перша імпреза, яку провело Товариство Підприємців і Професіоналістів, і вона пройшла з великим успіхом.

Кожний згаданий фраґмент перебування амбасадора у Баффало міг би стати темою окремого цікавого допису. Особливо заслуговує на те величавий бенкет з участю коло 400 гостей. На змалілу тепер баффалівську українську громаду така кількість присутніх на бенкеті — це велике досягнення організаторів імпрези. Сподіючись, що хтось з організаторів бенкету напише про нього окремий допис, я зупинюся на іншому фраґменті — про відвідини Українського Дому „Дніпро". До „Дніпра" д-р Олег Білорус і його дружина Лариса прибули в товаристві голови баффалівської групи Українсько-Американських Підприємців і Професіоналістів Івана Домінкевича.

Достойних гостей привітав при вході до читальні ім. Т. Шевченка голова Українського Дому „Дніпро" Іван Горбачук у співтоваристві інших членів управи. Привітав за українською традицією хлібом-сіллю. Від молоді вітала гостей представниця СУМ Уляна Мороз у співтоваристві інших сумівок, які вручили пані Ларисі букет квітів.

У читальні ім. Тараса Шевченка відбулася перша частина зустрічі з членами товариств і організацій, які гуртуються при Домі „Дніпро": УККА, Організації Українського Визвольного Фронту, Кредитової Спілки „Дніпро". Представники цих громадських об'єднань і зайняли місця при головному столі побіч достойних гостей. Цю частину зустрічі можна назвати офіційною. Відкрив її з рамени групи Українсько-Американських Підприємців і Професіоналістів Ігор Мороз і попросив до привітального слова д-ра Михайла Лозу. Вітаючи високих гостей, автор цього допису пригадав, що в минулому баффалівська українська громада гостила немало видатних українських постатей, а тепер має честь приймати вийняткових гостей: офіційного представника української держави амбасадора України у Вашінґтоні д-ра Олега Білоруса і його дружину Ларису. Д-р М. Лоза звернув увагу на труднощі амбасадора у його дипломатичній службі, які випливають з холодного ставлення американського уряду до України. Закінчуючи привітальне слово, він побажав амбасадорові успіхів у його праці, а головно, щоб допоміг американському урядові переключити його політику супроти України на правильні рейки. Після того виступив голова Надзірної Ради Дому „Дніпро" і голова організацій ВФ інж. Богдан Мороз. Він вручив амбасадорові чек на 1,000 долярів як дар від згуртованих у „Дніпрі" організацій і від кредитівки.

Після офіційного привітання гостям показали інші приміщення Дому „Дніпро". Оглядини приміщень залишили у гостей приємне враження. Особливо похвально висловилися вони про головну залю, яка була останнім об'єктом оглядин. Тут гості зупинилися, щоб разом з громадянами, які перейшли на цю залю, поснідати. Приготуванням сніданку зайнялися членки Об'єднання Жінок ОЧСУ під проводом Магдалини Притули. Після сніданку д-р Олег Білорус виголосив доповідь. Гість розказав про відкриття амбасади в травні минулого року, про вручення ним вірчих грамот тодішньому президентові Америки Джорджеві Бушеві, про розмову з президентом, якого цікавили справи України, а головно справа демократизації і перехід економіки України на ринкову систему.

Амбасадор висловив надію у заіснуванні приязних відносин між Україною і Америкою як партнерами з обопільною користю для себе. Україна може стати тереном різних американських інвестицій з користю і для України, і для Америки.

Виголошену у „Дніпрі" промову амбасадора, а також привітальне слово д-ра Михайла Лози передала згодом радіопрограма Василя Шарвана. Промова, виголошена на бенкеті, передавалася на патріярхальній радіопрограмі.

Візитою амбасадора Олега Білоруса в Баффало зацікавилася українська телевізійна програма в Торонто. Глядачі з Канади й Америки мали змогу послухати інтерв'ю Ірини Корпан з амбасадором, а також побачити на екранах своїх телевізорів фраґменти з бенкету.

Михайло Лоза

ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМ газети „Вашінґтон Пост", адміністрація Клінтона має намір цього тижня закликати Україну до оборонного партнерства та запропонувати цілий ряд економічних і політичних ініціятив, спрямованих на відмову України від ядерної зброї.

У ДРУГУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

мого найдорожчого і ніколи незабутнього

ДРУГА

бл. п. підпоручника УНР

Михайла Пирського

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

12-го червня 1993 року о год. 12-ій пол. в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й. і 12-го, 13-го, 14-го червня в Люрді, Франція за

Михайла й Анастазію Пирських

Прошу ласкаво згадати їх у своїх молитвах.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

Т. П.

У дні 11-го червня 1993 року
В ТРИНАДЦЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
невіджалуваної і ніколи незабутньої

св. п.

Володимири з Ґардецьких ЦЕНКО

кол. голови Марійської Дружини

відбудуться

СЛУЖБИ БОЖІ

у слідуючих церквах:

1. Христа Царя, храму Заварницької Матері Божої у Філядельфії, Па.;
2. Катедральній церкві у Філядельфії, Па.;
3. У церкві св. Софії в Римі;
4. У церкві св. Родини у Вашінґтоні;
5. У катедрі в Мельбурні, Австралія;
6. У відпустовій церкві в Люрді у Франції;
7. У церкві оо. Василіян у Варшаві;
8. В колеґії св. Йосафата у Прудентополісі, Бразилія;
9. У катедрі св. Юра у Львові, Україна.

Просимо враз з нами помолитися за її праведну душу.

д-р МИКОЛА ЦЕНКО — муж
д-р ОЛЕКСІЙ ЦЕНКО — син, з дружиною МАРТОЮ і внуками ОЛЕКСІЄМ і АНДРІЙКОМ
ЛІДА БУРАЧИНСЬКА — тета

З цієї нагоди складаємо пожертви по 100 дол. для праці і розбудови церков.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в п'ятницю, 5-го червня 1993 р., несподівано відійшов у вічність на 84-му році життя

наш найдорожчий

БАТЬКО, ДІДО, ПРАДІДО, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п.

МИРОН ШКІЛЬНИЙ

ПАРАСТАС відбувся в понеділок, 7-го червня 1993 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 8-го червня в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж., а опісля на цвинтар Hollywood, Юніон, Н. Дж.

Залишив у глибокому смутку:

дочок —
ОЛЮ НАПОРУ з мужем ОЛЕСЕМ
ГАЛЮ ФУДАЛІЙ з мужем ЛЮЇСОМ
внучок —
НАТАЛЮ НАПОРУ
СЯНЮ ПАЛУМБО
ОЛЕСЮ ОРР
КІМБЕРЛІ ФУДАЛІ
АЛЕСОН ФУДАЛІ
правнуків — НІКОЛАЙКА, КОЛЮ, МИХАСЯ, АНДРЕЙКА І СТЕФАНЬЧИКА
сестер —
ОЛЬГУ САМИЦЮ
НАТАЛКУ ГУДИМУ
та близчу і дальшу родину в Америці й Україні

П. Дзюба...

(Закінчення зі стор. 1)

зборах Округи, яких було п'ять і написав п'ять протоколів та два дописи до „Свободи", був делегатом від Округи і 43-го Відділу на ювілеях 50-ліття УПА і 40-ліття 47-го Відділу СУА і Річних зборах кредитівки, помагає в церкві і є секретарем в Церковнім комітеті св. Богоявлення. Помагав у виступі хору „Думка" з Києва, продавав квитки, роздавав летючки і підшукав декілька родин, що прийняли хористів на нічліг.

Мері Сверида звітувала, що окружна каса не є велика, але покриває всі видатки і що тепер в касі є 1,133.70 дол. Вона також провадить касу Відділів 343-го і 316-го, була делегатом на імпрезах і приєднала до тих Відділів шість членів.

Андрій Яріш звітував за Контрольну комісію, заявивши, що все ведено взірцево, включно із касовою книгою і що в імені Контрольної комісії пропонує уділити абсолюторію уступаючій управі з признанням і подякою за працю.

Опісля відбувся вибір Управи на 1993 рік. Любомир Білик подав внесок на ту саму Управу, внесок підтримав К. Маньківський і інші делегати. Предсідник відчитав листу Управи і Контрольної комісії на 1993 рік: Петро Дзюба — предсідник, Олександер Скібіцький — заступник предсідника, Дмитро Пристай — секретар, Мері Сверида — касир; члени: Мері Ковальчук, інж. Петро Лещишин; Контрольна комісія: Андрій Яріш, Ярій Малаховський.

Предсідник подякував в імені Управи за довір'я і запевнив, що дальше будуть працювати для УНСоюзу. Він відтак попросив до слова головного радного В. Корчинського, який передав привіт від Головної Екзекутиви УНСоюзу і подяку від головного предсідника УНСоюзу Уляни Дячук за пророблену працю в Окрузі.

Головний радний подав, що в Союзі є 31 округа і 378 Відділів, а, підсумовуючи організаційну працю УНСоюзу, сказав, що не всі округи і відділи працюють однаково. Відтак він подав організаційну працю Рочестерської Округи за 1992 рік: Відділ 316-ий здобув 5 нових членів, секретар М. Сверида, Відділ 343-ій — 1 члена, секретар М. Сверида, Відділ 367 — 7 членів, предсідник — Петро Дзюба, Відділ 285-ий — 7 членів, секретар Олександер Скібіцький, Відділ 43-ій — 6 членів, секретар Дмитро Пристай, Відділ 217-ий — 15 членів, секретар О. Приймак. Потім В. Корчинський вручив чека для Округи від УНСоюзу. В 1992 році приєднано до Союзу 1,293 членів.

Відтак головний радний повідомив, що майно УНСоюзу зросло до суми 68,970,310 дол. і що Союз виплатив дивіденду на 1,187 492 дол. на стипендії для студентів уділено 119,650 дол., а протягом п'ятьох років виплачено для молодечих організацій, церков і харитативних установ суму 642,647 дол. Дальше поінформував про Союзівку, союзові видання, видатки і приходи, як рівнож про союзову будівлю і про Фонд Відродження України, на котрий зібрано 374,438.98 дол. Він сказав що УНСоюз відвідують місцеві діячі, представники молоді і гості з України, їх всіх УНСоюз приймає. Підсумувавши союзову діяльність, головний радний звернувся до секретарів, щоб по можливості організували членів до Союзу і що Конвенція УНСоюзу відбудеться в Піттсбургу, Па. у травні 1994 року.

Предсідник подякував за обширну і змістовну доповідь та відкрив дискусію.

В. Іванців спитав про пенсійні грамоти і отримав задовольняючу відповідь. О. Скібіцького зацікавило, чи можна забезпечити когось в Україні. В. Корчинський відповів, що можна, якщо ця особа є в Америці. Може прийде скоро час і навіть відкриття УНС в Україні, але тепер є ще багато перешкод.

Ще були запити від П. Лещишина про будівлю УНС, О. Скібіцького про союзові бюра в Аллентавні. На ті всі запити головний радний дав річеві відповіді.

Предсідник подякував всім за участь і повідомив, що осінню відбудуться два ювілеї: 367-го і 217-го Відділів. Він попросив присутніх на перекуску, яку приготовила Христина Дзюба. Збори відбулись в товариській атмосфері. Присутніх було 30 осіб.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 27-го ЧЕРВНЯ 1993 р.

Рочестер, Н. Й. Піврічні збори 367-го Відд. Т-ва Запорозька Січ, о год. 2-ій по пол. в школі св. Йосафата. До обговорення 80-літній ювілей. Проситься членів взяти участь. — Управа

Весняний привіт

Центр Українського Мистецтва в Лос Анджелес, Каліф., влаштував, як і кожного року, передвеликодню виставку писанок, так звану „Відкриту хатку", хоч воно звучить більш звично в оригіналі: „Опен Гаус".

Цьогорічне весняне святкування було багате на мистецькі вироби українських взорів, застосоване до практичного ужитку.

Найбільшою атракцією, в тому часі була мистецька виставка Юрія Віктюка — кольорова графіка під назвою „Писанкова Україна". Юрій Віктюк — мистець зі Львова. У Львові Юрій скінчив спершу школу прикладного мистецтва ім. Івана Труша, а згодом — Львівський Інститут прикладного та декоративного мистецтва. Він є членом Спілки художників України. Сам мистець каже: „Мене захоплює народна орнаментика, особливо писанка, своєю композиційною будовою, кольоритністю і символікою. Проблеми і завдання, над якими я працюю постійно — це структура і символіка кольору, його дія, розкриття задуму й втілення його в кольористиці твору."

Справді, тяжко відірвати очі від його праць, що віддзеркалюють мистецьку традицію України. Людські постаті в творах мистця вплетені в орнаментальне мереживо писанки як нерозривна цілість. Україна, мистецтво і людина — моноліт, це чорнозем, це Дніпро, степ і Чорне море. З кожної найменшої викоханої лінії в творах мистця — говорить любов до України, яка дала йому снагу до творення для величі українського імені. При тому стає славне і його ім'я як українського мистця.

Мистецька виставка праць Юрія Віктюка в Лос Анджелес — це з черги десята виставка в Америці. Дивлячись на твори українського мистця Ю. Вітюка, так і хочеться мені вголос крикнути: „Україно, на чужині я Тобою живу!".

Хоч одноденний писанковий фестиваль і мистецька виставка Юрія Віктюка „Писанкова Україна" — це дві окремі атракції, але були поруч, так що можна було водночас бачити все.

Цьогорічний писанковий фестиваль мав добірну програму. У ній виступали: танцювальна група Петра Єфименка в настроєвому танку привітання хлібом і сіллю, а також український хор баптистів під диригентурою пастора Олександра Рижка. Вони недавно приїхали з України. Любов Волинець — мистецтвознавець, куратор Українського Музею в Ню Йорку виступала з викладами про символіку і українську традицію. Вона приїхала на запрошення СУА і ЦУМ.

Від полудня до 5-ої год. після полудня 12 мистців демонстрували свій артистичний хист писання писанок. Марта Гевко з гордістю показувала свої святочні бабки-паски, артистично вироблені пташки і квіти з тіста, що було всім аж шкода нищити — їсти на Великдень.

Надія Прокопій дбала про наповнення кухонними смаколиками порожні „боиця" — гостей.

В часі всіх тих дій, Ніна Мілер розважала всіх (хто тільки хотів слухати), виспівуючи своїм милим голосочком українські пісні, граючи при тому на акордеоні.

Це ціле пополудне було миле і приємне — завдяки Центрові Українського Мистецтва і його працьовитій Управі.

Оля Муць

БЕН АРІ, ПРЕСОВИЙ секретар прем'єр-міністра Ізраїля Їцака Рабіна, повідомив про рішення уряду прийняти запрошення на чергову — десяту з ряду — рунду переговорів про мир на Близькому Сході. Переговори плянується відновити 15-го червня у Вашінгтоні. ЗСА надіслали офіційні запрошення, крім Ізраїля, усім арабським учасникам переговорів — Ливанові, Сирії, Йорданії і палестинцям. Очікують, що араби також приймуть запрошення. У неділю вони, з'їхавшись в Амман, столицю Йорданії, обговорювали справу про дальшу участь в переговорах.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА БИЛЛА КЛІНТОНА почав настирливо домагатися від Японії можливости допущення американських виробів на її ринок. Це не довподоби Японії, яка називає це „керованою торгівлею" у протилежності до вільної торгівлі. З цього приводу Японія почала сильне агітування серед азійських країн проти нової американської тортовельної політики, аргументуючи, що тепер прицілом ЗСА є Японія, а потім будуть інші країни цього регіону. Ця японська кампанія є найбільш інтенсивною атакою на Уряд президента Б. Клінтона.

ДО ЧИТАЧІВ ЩОДЕННИКА „СВОБОДИ"

Як відомо, в цьому році виповнюється 100 років від появи „Свободи". З того приводу у соту річницю, 15-го вересня, появиться окреме ювілейне побільшене обсягом число нашого щоденника.

Звертаємося до наших дописувачів присилати на цю тему статті та спогади, а також інші матеряли, найпізніше до 15-го серпня.

Також до того самого часу закликаємо присилати статті та інші матеріяли до чергового Альманаху „Свободи" на 1994 рік, в якому будемо відзначати 100-річчя Українського Народного Союзу.

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

то, під керівництвом хореографа Данові Стечишин, існує вже шість років. Стечишин є заслуженою мисткинею, учителькою та великим любителем українського народного танцю і музики, працювала з 30-ма професійними та аматорськими танцювальними ансамблями. Вона є досвідченою учителькою та учасницею в численних виступах багатьох ансамблів з Канади, ЗСА та України, включно із відомим ансамблем „Шумка" з Едмонтону.

Репертуар ансамблю „Аркан" є багатий та різноманітний. Він виконує традиційні та тематичні танці.

Як і в минулих роках, заохочується всіх взяти численну участь у цьому святі та організувати автобусні поїздки. Про замовлення кімнат та нічлігу слід телефонувати на Союзівку, число (914) 626-5641.

Ансамбль „Аркан" з Торонто.

Імпозантний...

(Закінчення зі стор. 2)

них вище виконавців долучився блискучий контрабасист Денніс Джеймс. Отже, повний ансамбль струнних інструментів в руках невидимого диригента, а ним, як правило, буває скрипаль, зміг якнайкраще передати задум композитора.

Слухаючи Сонату Россіні, не можна було не помітити, як риси клясичної зрівноважености руйнуються на окремі уламки під тиском стихії почуттів — ліричного піднесення, болісної втрати чи звихреної радости. Проте, ці риси, виплекані в умовах домашнього музикування, негомінкої розмови, не втратили своєї самодостатньої цінности. Чи не тому мистці доби романтизму „бачили" своїх сучасників-композиторів у двох іпостасях? Чимало живописних картин передають атмосферу сальонних концертів — у позах композиторів-виконавців і слухачів панує „relax", замилування музикою не виходить поза межі аристократичної благочинности. В той самий час перо й олівець мистців-романтиків залишили безліч карикатур на композиторів і виконавців, зображення яких вражає підкреслено індивідуалізованим виразом почуттів і темпераменту. Яких тільки карикатур не було на Ф. Ліста, Н. Паґаніні, Г. Берліоза! Навіть Дж. Россіні зі своєю музикою, яка здавалося б не виходила поза нормативні рамки, був зображений з трубою, рушницями і навіть гарматою. Романтичний стиль давав широкий простір для новацій, сміливих проривів, навіть психологічних експериментів порівняно з музикою композиторів-клясиків, але був безсилий позбутися цілком чару її гармонійности, структурної довершености.

Друге відділення переконливо продемонструвало можливість органічного поєднання у мизичному мистецтві естетики клясицизму, романтизму і сучасної виконавської інтерпретації.

...Звучить музика Франца Петера Шуберта (1797—1828) — австрійського композитора, моравця за походженням по лінії матері, віденця за відданістю улюбленому мистецтву, який творив свої пісні (їх понад 600!) симфонії, камерні інструментальні мініятюри, як співочий птах — безпосередньо, з потреби душі (зверніть увагу на кількість прожитих років). Фортепіяновий квінтет під назвою „Форель" („Die Forelle, 1819) був написаний на музичну тему однойменного сольоспіву композитора.

На сцені, крім чотирьох названих музик, — піяніст Євген Кісін. Від перших же звуків, зіграних ним на фортепіяні, увага зосереджується на його артистичному волевиявленні. 21-річний піяніст — родом із Москви, тепер мешканець міста Ню Йорку. Нині — це найяскравіша зірка в світовому сузір'ї музик. Шестирічним хлопчиком він дебютував Концертом Моцарта До мінор для піяно з симфонічною оркестрою, а потім виступав з багаточисельними оркестрами різних країн. Слухаючи в УІА його гру (з відкритою кришкою фортепіяна), характер видобування звучання й осяг цілісної партитури Квінтету, я не могла позбутися відчуття свідомого, а може й підсвідомого, дуже індивідуального, а проте переконливого тлумачення ним Квінтету Шуберта. Є. Кісін подавав його як жанрову форму клясичного, моцарто-бетовенського характеру концерту для піяно в супроводі камерного оркестру. Піяніст майстерно стишував звучання в акомпаньяменті, але не прийняв задуму малювати картину єдиним чітким, виразним штрихом, як працюють деякі мистці-графіки.

Особливо цікавим було можливе лише у мистецтві, полістильове поєднання клясичних структур із суто романтичним шквалом емоцій і сміливими сонористичними вставками, принесеним з виконавської традиції XX століття, зокрема, від звучання плоскаво-безобертонової акордики Стравінського і Прокоф'єва. Проте ансамбль є ансамблем. Піяніст і квартет виконавців на струнних інструментах, не втрачаючи кожний своєї художньої індивідуальности, спільно, з натхненням творили, на жаль, як завжди, лише одноразове існування звучащого твору.

Публіка палко приймала музик. Численні виклики їх на сцену увінчалися повторенням фінальної частини Квінтету. Серед присутніх залі було багато музикантів, в тому числі композитори Леонід Грабовський і Мирослав Скорик та рецензенти американських газет.

Як сказав екзекутивний директор музичної серії при УІА Андрій Пащук, він же і віцепрезидент Українського Інституту Америки: „Такими концертами ми відкриваємо світові вікно в українську культуру. „Було б добре, — додав він, — якби можна було щось подібне робити з фахівцями такого рівня в інших галузях знань". З цими міркуваннями не можна не погодитися.

